

Pikkulepakko

Trollfladdermus
Pipistrellus nathusii

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 1066/2023)

Rauhoitettu (LSL 9/2023)

EU:n lajikoodi: 1317

Luontodirektiivin laji (liite IV)

BOR suojelutaso suotuisa, vakaa

Luonnehdinta

Pikkulepakko painaa noin 6–10 g ja siipien kärkiväli on noin 23–25 cm. Selkä on tummanruskea–punaruskea, vatsapuoli vaaleampi ja hieman kellertävä. Kuonon kärki, korvat ja len-
topoimut ovat tummanruskeat. Koon ja värityksen lisäksi le-
pakkolajit erotetaan toisistaan korvien ja korvankansien
muodon, hampaiden, kuonon muodon, lentoräpylöiden kiin-
nityskohtien, lentotavan ja kaikuluotausäänten perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Pikkulepakko saalistaa erilaisissa metsäympäristöissä, puis-
toissa, pihossa ja myös vesien lähistöillä. Sen päiväpiilo si-
jaitsee yleensä puun kolossa, joskus rakennuksessa tai kal-
lion onkalossa, mutta se kelpuuttaa asunnokseen myös le-
pakkopöntön. Pikkulepakko ei talvehdi Suomessa.
Pikkulepakkoa esiintyy harvalukuisena Etelä-Suomessa, eri-
tyisesti rannikkoalueella ja Pohjanmaan rannikon korkeu-
delle asti pohjoisessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Pikkulepakkoja on tavattu Suomessa 1980-luvulta asti sa-
tunnaisesti, mutta havainnot ovat lisääntyneet viime vuosina
oletettavasti lisääntyneen havainnoinnin ja kehittyneiden
laitteiden vuoksi. Suomesta on löytynyt kaksi lisääntymisyh-
dyskuntaa. Ensimmäinen Ruotsinpyhtäältä vuonna 2006 ja
toinen pari vuotta myöhemmin Helsingistä. Ei vielä tiedetä,
onko lajin lisääntyminen meillä säännöllistä vai satunnaista.
Laji on Suomessa harvalukuinen, mutta aiemmin luultua
yleisempi joko lisääntyneen havainnoinnin vuoksi tai sitten
laji on yleistymässä. Talvehtivia pikkulepakkoita Suomesta ei
ole löytynyt, sillä se tietävästi muuttaa etelämmäksi talveh-
timaan. Suuri osa havainnoista on tehty syysmuuton aikana.
Vähäisten tietojen perusteella on vaikea arvioida, onko la-
jilla jotain erityisiä uhkatekijöitä.

Hoitosuosituks

Kaavoitusten ja muiden maankäyttösuunnittelujen yhtey-
dessä sekä erilaisia rakennushankkeita toteutettaessa on
syytä välttää pikkulepakolle ja muille lepakoille tärkeiden
piilopaikkojen ja saalistusalueiden hävittämistä. Tällaiset
alueet tulisi selvittää kartoituksin hankkeiden yhteydessä.
Poikaskolonioita ei saa häiritä. Metsien ja puistojen kolopui-
den säästäminen on monien muiden lajien tavoin myös lepa-
koille tärkeää. Lepakoille voidaan ripustaa myös lepakko-
pönttöjä lepopaikoiksi.

Lähteet

- Dietz, C., von Helversen, O. & Nill, D. 2009: Bats of Britain, Europe & Northwest Africa. – A&C Black Publishers Ltd, London.
- Hagner-Wahlsten, N. and Kyheröinen, E-M. 2008: First observation of breeding *Nathusius' pipistrelle* (*Pipistrellus nathusii*) in Finland. – Memoranda Soc. Fauna Flora Fennica 84:36-40.
- Lappalainen, M. 2002: Lepakot – salaperäiset nahkasiivet. – Tammi, Helsinki. 207 s.
- Lehmann, R. 1983: Suomen ensimmäinen pikkulepakko. – Luonnon Tutkija 87(2):76
- Siivonen, Y. & Wermundsen, T. 2003: Distribution of *Nathusius' Pipistrelle* *Pipistrellus nathusii* (Keyserling & Blasius, 1839) in Finland. – Studia Chiropterologica 3-4:43-47
- Tidenberg, E.-M., Liukko, U.-M. & Stjernberg, T. 2019: Atlas of Finnish bats. — Ann. Zool. Fennici 56(1–6): 207–250.
<http://www.annzool.net/PDF/anz56-free/anz56-207-250-OA.pdf>